

اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح تعویق کنکور سراسری به مدت حداقل دو ماه»

خاستگاه طرح

تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی، با این توجیه که دانش‌آموزان ساکن مناطق سیل‌زده کشور در فروردین‌ماه به علت آسیب‌ها و ناراحتی‌های ناشی از سیل، آمادگی شرکت در کنکور، برابر زمانبندی معمول را از دست داده‌اند، طرح تعویق کنکور سراسری به مدت حداقل دو ماه، که با شماره ۵۷۴ ثبت و در تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۳۰ به چاپ رسیده است را برای طرح و تصویب ارائه کرده‌اند.

در خصوص بررسی ابعاد مختلف طرح مذکور، بیان چند نکته ضروری است:

الف) با وقوع سیل از اواخر اسفندماه ۱۳۹۷ و ادامه آن در فروردین‌ماه ۱۳۹۸ در بخش‌های نسبتاً وسیعی از کشور، در جهت حل مشکلات عده‌ای از داوطلبان آزمون کارشناسی‌ارشد ساکن در مناطق سیل‌زده، که بنابر برنامه زمانبندی باید در روزهای پنجم و ششم اردیبهشت‌ماه در آزمون شرکت کنند، با تعویق پنجاه روزه زمان برگزاری آزمون، به روزهای ۲۳ و ۲۴ خرداد موکول شد. تغییر زمانبندی کنکور کارشناسی‌ارشد بنا بر اعلام مسئولان مربوط، مشکلات اجرایی قابل توجهی را همراه با چندین میلیارد تومان خسارت به همراه داشت، با این همه به دلیل وجود فرصتی ولو فشرده برای برگزاری آزمون و اعلام نتایج قبل از شروع سال تحصیلی، این تعویق انجام شد تا داوطلبان ساکن در مناطق سیل‌زده با خیالی آسوده در آزمون سراسری ورود به دوره‌های کارشناسی‌ارشد شرکت کنند.

ب) به رغم سابقه مذکور، قبول پیشنهاد تعویق دوماهه کنکور سراسری، به دلایل زیر ممکن نیست:

یکم) با تعویق پنجاه روزه کنکور کارشناسی‌ارشد، بیش از سه ماه برای برگزاری کنکور طی فرایند مربوط تا اعلام نتیجه فرصت بود و به این لحاظ به رغم دشواری ناشی از همزمانی بخشی از فرایند کنکور ارشد با کنکور کارشناسی، اعلام نتیجه در اواخر شهریورماه و نام‌نویسی و شروع کلاس‌ها در آغاز سال تحصیلی ممکن می‌نمود. حال آنکه فرصت در نظر گرفته شده برای کنکور کارشناسی کمی بیش از دو ماه است که با برگزاری کنکور در روزهای ۱۳ و ۱۴ تیرماه شروع می‌شود و با اعلام نتایج در هفته آخر شهریورماه به انجام می‌رسد. به این لحاظ فشرده کردن فرایند آزمون سراسری ورود به دوره کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته در عمل امکان‌پذیر نیست.

دوم) اجابت درخواست نمایندگان طرح‌دهنده، حتی اگر لفظ «حداقل» را نادیده بگیریم و درخواست تعویق را به دو ماه محدود کنیم، به این مفهوم است که آزمون سراسری به جای تیرماه در ۱۳ و ۱۴ شهریورماه برگزار می‌شود. در این صورت حتی با فرض عادی بودن همه شرایط محیطی برای اعمال فرایند کنکور سراسری، اعلام نتایج در نیمه دوم آبان‌ماه، یعنی زمانی حاصل می‌شود که نیمی از ترم تحصیلی گذشته است و امکانی برای نام‌نویسی پذیرفته‌شدگان در نیم‌سال اول سال تحصیلی وجود ندارد و عملاً ادامه تحصیل تمامی پذیرفته‌شدگان به نیم‌سال دوم موکول می‌شود. حال آنکه بنا بر اعلام مراجع ذی‌ربط تعداد مشمولان طرح پیشنهادی از یک درصد کل داوطلبان فراتر نمی‌رود.

مشخصات طرح

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۵۷۴

شماره چاپ:

۱۴۰۸

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۳/۷

معاونت پژوهش‌های

اجتماعی - فرهنگی

دفتر: مطالعات

آموزش و فرهنگ

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۶۵۰۸

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۴/۱۰

سوم) تبعات عمده این تعویق کنکور را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

۱. اگر تعداد پذیرفته‌شدگان کنکور در کل کشور برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی را ۶۰۰ هزار نفر در نظر بگیریم، با تأخیر یک نیم‌سال در شروع به تحصیل، حداقل سیصد هزار سال از عمر جوانان کشور را خارج از برنامه مصروف داشته‌ایم. ضمن اینکه به همین نسبت ورود آنها را به بازار کار، یا تحصیل در مقاطع بالاتر را به تعویق انداخته‌ایم.

۲. برنامه‌ریزی نیم‌سال دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی بنا بر معمول مبتنی بر شروع تحصیل در نیم‌سال اول سال تحصیلی است و تغییر این برنامه و اقدام به پذیرش دانشجو در نیم‌سال دوم، اجرای برنامه‌های درسی را با مشکل روبه‌رو می‌سازد، به گونه‌ای که بعضاً امکان ارائه واحدهای درسی تا سقف مجاز منتفی می‌شود و به این لحاظ مدت زمان تحصیل دانشجویان افزایش می‌یابد.

۳. از نظر مالی، در حالی که بنا بر اعلام وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تعویق ۵۰ روزه کنکور کارشناسی ارشد موجب بروز ۶۰ میلیارد ریال خسارت بوده است، تعویق کنکور سراسری، به خصوص با توجه به عدم امکان پذیرش دانشجو در نیم‌سال اول سال تحصیلی، خسارتی به مراتب بیش‌تر از خسارت تعویق آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته را در پی خواهد داشت که تحمیل آن به دولت و خانواده‌ها، به خصوص در شرایط خاص سال جاری، موجه نمی‌نماید. این ضرر و زیان دولت و خانواده‌ها در حالی است که بازار کلاس‌های کنکور و برگزاری آزمون‌های آزمایشی، دو ماه اضافه بر برنامه معمول، از گرمی و رونق بیش از پیش برخوردار خواهد بود.

بر این اساس تصویب طرح تعویق کنکور از این حیث که هزینه‌هایی را به دستگاه‌های اجرایی مربوط تحمیل می‌کند و به افزایش هزینه‌های عمومی می‌انجامد، مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است.

چهارم) با توجه به مصوبه جلسه مورخ ۱۳۹۸/۳/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی، که مقرر داشته است برای این دسته از دانش‌آموزان ساکن در مناطق سیل‌زده سهمیه ۵ درصدی مازاد بر ظرفیت در نظر گرفته شود، می‌توان دریافت که دغدغه طرح‌دهندگان در ارتباط با حل مسائل مبتلا به دانش‌آموزان مذکور به نحوی مورد توجه قرار گرفته است و به این لحاظ تصویب طرح حاضر که با فلسفه توجیهی یکسان با مصوبه مذکور ارائه شده است فاقد ضرورت تقنینی است، ضمن اینکه در صورت معارض شناخته شدن مفاد طرح پیشنهادی نمایندگان با مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، تصویب طرح حاضر از سوی شورای نگهبان قانون اساسی با ایراد مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مواجه خواهد بود.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

با عنایت به موارد مذکور و اینکه اولاً تعداد اندکی از داوطلبان در شمول این طرح قرار می‌گیرند و تبعات ناشی از آن معطوف به عموم داوطلبان و پذیرفته‌شدگان است و ثانیاً نظر به اینکه تغییر این برنامه زمانبندی باعث تحمیل هزینه‌هایی به دستگاه‌های اجرایی شده و افزایش هزینه‌های عمومی را در پی خواهد داشت، تصویب طرح مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی خواهد بود و بنابراین، رد طرح «تعویق کنکور سراسری به مدت دو ماه» پیشنهاد می‌شود، به خصوص که در جهت رفع دغدغه دانش‌آموزان کنکوری مناطق سیل‌زده با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۳/۷، برای دانش‌آموزان مذکور سهمیه ۵ درصدی مازاد بر ظرفیت در نظر گرفته شده است.